

**FÆRDER
KOMMUNE**

– med vind i seilene

JournalpostID: 24/27118

Arkiv:

Saksbehandler: Ingrid Ertresvåg

Telefon: 918 08 349

Kommuneutvikling

Kommunal planstrategi for Færder kommune 2024-2028

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kommuneplanutvalg	12.06.2024	010/24

Kommunedirektørens innstilling

Forslag til kommunal planstrategi med «Utfordringer Færder 2024» sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel.

Innkomne forslag:

Kommuneplanutvalg 12.06.2024:

Behandling:

Kommuneplanlegger T. Myren orienterte i saken.

Votering

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

KOM - 010/24 Vedtak:

Forslag til kommunal planstrategi med «Utfordringer Færder 2024» sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel.

Vedlegg:

Kommunal planstrategi 2024-2027 - høringsutkast
Utfordringsbildet for Færder 2024

Tegninger/øvrige saksdokumenter er tilgjengelige på kommunens hjemmeside.

Kortversjon

Innen ett år etter at et nytt kommunestyre er konstituert, skal det vedtas en kommunal planstrategi, som ikke er en plan, men et verktøy for strategiske prioriteringer. Planstrategien skal blant annet vurdere om kommuneplanen bør revideres. Det foreslås å revidere både kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel med oppstart av kommuneplanens arealdel etter vedtatt samfunnsdel.

Færder kommune står overfor flere utfordringer, og kommunedirektøren foreslår fem hovedutfordringer som skal prioriteres; svak befolkningsutvikling, sosial ulikhet, økende andel eldre, nedbygging av natur og forurensning i Oslofjorden.

Kommunedirektøren foreslår at kommunal planstrategi sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn sammen med planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel.

Innledning

Innen ett år etter konstitueringen av et nytt kommunestyre skal det utarbeides og vedtas en kommunal planstrategi, jf. plan- og bygningsloven § 10-1. En kommunal planstrategi er ikke en plan i seg selv, men et verktøy for å gjøre strategiske prioriteringer og valg knyttet til kommunens planlegging. For å kunne fastsette planbehovet, er det viktig å ha et solid grunnlag som redegjør for og diskuterer kommunens utviklingstrekk og utfordringer, både når det gjelder samfunnsutviklingen i kommunen og kommunen som organisasjon.

Plan- og bygningsloven stiller få krav til innhold og prosess for planstrategien, bortsett fra at strategien må vedtas senest ett år etter konstitueringen av kommunestyret, og at forslaget til strategien skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets vedtak.

Den viktigste oppgaven til den kommunale planstrategien er å vurdere om kommuneplanen (samfunnsdel og/eller arealdel) helt eller delvis skal revideres i løpet av inneværende kommunestyreperiode.

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel er påbegynt, og det legges derfor opp til et parallelt løp med kommunal planstrategi og planprogram for samfunnsdelen.

Faktagrunnlag

Plan- og bygningsloven § 10-1

Vurderinger

Hovedutfordringer og innsatsområder

Som grunnlag for den kommunale planstrategien er det utarbeidet et utfordringsbilde som dekker de fleste av utfordringene Færder kommune står ovenfor de neste 12 årene. Med bakgrunn i disse utfordringene er det noen temaer og utfordringsområder som Færder kommune bør ha et særskilt fokus og innsats på i denne kommunestyreperioden.

I forbindelse med arbeidet til den kommunale planstrategien og planprogrammet til samfunnsdelen har det vært avholdt kommuneplanutvalgsseminar og interne seminarer for administrasjonen. I disse seminarene har man presentert utfordringer innenfor en rekke virksomheter og fagtemaer, og det har vært drøftet hvilke hovedutfordringer Færder kommune står overfor og bør prioritere som

innsatsområder. Basert på dette grunnlaget foreslår kommunedirektøren følgende fem hovedutfordringer og innsatsområder i kommunestyreperioden:

Svak og utfordrende befolkningsutvikling og uhensiktsmessig lokalisering av boliger og sosial infrastruktur.

- For få barnefamilier
- For lav boligproduksjon, og for lav andel leiligheter
- Uhensiktsmessig lokalisering av boliger og sosial infrastruktur.

Sosial ulikhet og utenforskap, med særlig søkelys på barn, unge og unge voksne.

- Sosial ulikhet
- Unge utenfor arbeid, utdanning og opplæring
- Barn og unges evne til å håndtere samfunnsendringene nå og i fremtiden
- Vanskelig å prioritere helsefremmende og forebyggende tiltak, som skal nå hele befolkningen på bekostning av individbaserte løsninger, samtidig med en økning i psykiske helseproblemer og livsstilssykdommer

Konsekvenser av økende andel eldre

- Antallet eldre i kommunen øker og trenden fortsetter
- Eldre lever lenger med sykdom
- Store rekrutteringsutfordringer i helsesektoren
- Mangler tilrettelagte boliger for den voksende gruppa av eldre
- Flere og mer komplekse oppgaver overføres fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten

Nedbygging av natur og reduksjon av karbonrike arealer.

- Fortsatt nedbygging av arealer til bebyggelse
- Reduksjon av biologisk mangfold
- Bit for bit-utbygging, med få større sammenhengende grøntområder igjen
- Særlig press på strandsonen
- Økt klimagassutslipp ved utbygging av karbonrike arealer
- Fortsatt press på jordbruksarealer

Kritisk tilstand i Oslofjorden og i lokale vassdrag.

- Overhøsting av ressurser
- Forurensning og forøpling
- Utbyggingspress og naturinngrep i strandsonen
- Dårlig vannkvalitet i fjord og vassdrag, som følge av utslipp fra avløp og avrenning fra landbruk

Hovedutfordringene og innsatsområdene er nærmere beskrevet i planstrategien.

Utfordringer som ikke er prioritert

Det var flere utfordringer som ble løftet frem i forbindelse med seminarene. Disse var blant annet næring og energiforsyning. Kommunedirektøren er enig i at dette er store utfordringer som er viktige å løfte.

Energiforsyning er i stor grad en nasjonal og regional utfordring og anliggende. Kommuner er en viktig brikke i arbeidet med energiforsyning, som arealforvalter og planmyndighet. For Færders del er handlingsrommet relativt lite, spesielt på land.

Når det gjelder næring, mener kommunedirektøren at dette har størst utviklingspotensial hvis det løftes regionalt eller i et tett samarbeid med Tønsberg kommune. Som egen kommune har Færder

begrenset handlingsrom til å utvikle et større næringsliv, både på grunn av sin plassering, begrenset kommunikasjon (uten tog- og hovedveiforbindelse og kun en innfartsvei) og arealknapphet. Det finnes allikevel store arealer i kommunen som er avsatt til næringsformål, som ikke er utnyttet fullt ut, eller næringsbygg som står tomme eller delvis tomme.

Selv om kommunedirektøren mener at disse temaene er veldig viktige, er de ikke like godt egnet som innsatsområder i kommuneplanens samfunnsdel, da de fordrer et tett interkommunalt eller regionalt samarbeid. Kommuneplanens samfunnsdel fungerer best som styringsredskap når den har fokus på egen kommune og egne innbyggere. Kommunedirektøren mener at det er veldig viktig at det arbeides aktivt med både energiforsyning og næringsutvikling, og det foreslås derfor å løfte disse som innsatsområder til Regional planstrategi; Vestfoldplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel

Gjeldende samfunnsdel er fra 2018, og var den første felles planen for de tidligere kommunen Nøtterøy og Tjøme kommune. I Planstrategien for Færder kommune 2020-2024 ble det foreslått å revidere kommuneplanens samfunnsdel (KPS) etter at kommuneplanens arealdel (KPA) ble vedtatt. Arealdelen ble vedtatt 06.09.2023, og det ble derfor ikke tid til å revidere samfunnsdelen i forrige kommunestyreperiode. Kommunedirektøren foreslås derfor å revidere kommuneplanens samfunnsdel i denne kommunestyreperioden. Dette arbeidet er påbegynt med oppstart av planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel, som er en parallell prosess til kommunal planstrategi. Arbeidet er estimert ferdig og vedtatt i siste del av 2025.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 06.09.2023, og dette var en omfattende revisjon av de tidligere kommuneplankartene for Nøtterøy og Tjøme kommune. Det ble også gjennomført en betydelig oppdatering av strukturen og innholdet i bestemmelsene. Under arbeidet med arealdelen kom det frem både fra administrativt og politisk hold at det er et behov for å revidere kommuneplanens arealdel i innværende kommunestyreperiode, med oppstart etter at kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt.

I sluttbehandlingen av kommuneplanens arealdel (KS-sak 085/23) ble det vedtatt at:

«KD inntar et punkt om endring av arealformål fra LNF til aktuelle kategorier med bolig- og fritidsformål i allerede bebyggede områder ved fremlegging av forslag til planstrategi i neste kommunestyreperiode.»

Kommunedirektøren mener at dette må følges opp i planprogrammet til kommuneplanens arealdel. Det foreslås en revisjon av arealdelen i planstrategien, og mer detaljer rundt revisjonen av arealdelen hører hjemme i planprogrammet.

Kommunens øvrige planbehov 2024-2028

I planstrategien ligger det en tabell med oversikt over gjeldende planer i Færder kommune. Det fremgår også av tabellen om disse planene har et revisjonsbehov. Av overordnede planer foreslås det å revidere Strategisk næringsplan for Færder kommune. Dette arbeidet er igangsatt og det skal utarbeides en felles plan med Tønsberg kommune. Videre foreslås det å revidere Klima- og energiplanen.

I tillegg til å revidere eksisterende planer, foreslås det nye planer og det foreslås å slå sammen eksisterende planer. Av planer som ikke er vedtatt skal utarbeides, foreslås det å lage en kulturplan, kommunedelplan for Kaldnes vest, og forvaltningsplaner for sikrede friluftsområder. I tillegg er det søkt og bevilget midler fra Miljødirektoratet for planvask av planer som er i konflikt med naturverdier.

I kommunestyret den 20. mars ble følgende vedtak fattet:

«Forslaget oversendes kommunepanutvalget for utredning og behandling som en del av planstrategien.»

Forslaget det henvises til var disse 5 punktene:

1. Færder kommune oppfyller Naturavtalen, ved å stanse og reversere tapet av natur.
2. Kommunedelplan for naturmangfold utarbeides i inneværende periode.
3. Færder etablerer mål om å bli arealnøytral
4. Færder kommune kartlegge sine naturverdier og fører et naturregnskap
5. Forbruk av natur i Færder begrenses og preger kommunenes arealforvaltning

Punkt 1, 3, og 5 er å anse å gå utover formålet med planstrategien ved at de er å anse som mål eller tiltak. Det vil være mer hensiktsmessig at de følges opp i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel hvor «Nedbygging av natur og reduksjon av karbonrike arealer» er løftet som hovedutfordring og innsatsområde i kommuneplanens samfunnsdel. Forslaget om å utarbeide en kommunedelplan for naturmangfold, er imidlertid et tema for kommunal planstrategi.

En kommunedelplan for naturmangfold, beskrives av Miljødirektoratet som et «kunnskapsgrunnlag og verktøy i kommunens arbeid med å ivareta naturmangfold». Med bakgrunn i at temaet løftes frem i kommuneplanens samfunnsdel, mener kommunedirektøren at formålet med en slik plan kan ivaretas i selve arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, ved at det der blant annet fastsettes mål og oppgaver.

For å få størst mulig nytteverdi av slik kommunedelplan, bør den fungere som retningsgivende for kommuneplanens arealdel. Dette fordrer at kommunedelplanen vedtas før arbeidet med kommuneplanens arealdel påbegynnes. Dette vil i så fall medføre en forsinket oppstart av revisjon av kommuneplanens arealdel.

En utarbeidelse av en kommunedelplan for naturmangfold, vil også kreve store administrative ressurser, og vil kunne føre til forsinkelser og fremtvinge nedprioritering av andre arbeidsoppgaver, herunder framdrift i kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.

Til punkt 4, som naturlig hadde gått inn under arbeidet med en kommunedelplan for naturmangfold, er Færder kommune i en god situasjon angående kunnskapsgrunnlag. Alle landområdene i kommunen er kartlagt etter Miljødirektoratets instruks (Natur i Norge, NiN). Kartleggingen for Nøtterøy ble publisert i 2021, og kartleggingen for Tjøme ble publisert i 2022.

Med dette grunnlaget anbefaler ikke kommunedirektøren at det utarbeides en kommunedelplan for naturmangfold i denne kommunestyreperioden. Det anbefales at det gjøres en ny vurdering i neste kommunale planstrategi, eventuelt at det gjøres en ny vurdering etter at kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt.

Konklusjon

Kommunedirektøren foreslår å sende forslag til kommunal planstrategi på høring og legge den ut til offentlig ettersyn sammen med planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel.

Fremdrift

Det legges opp til at kommunal planstrategi vedtas av kommunestyret 13.11.2024.